

آزمون ۹ از ۱۵

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

**پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش دوازدهم - مرحله ششم
(۱۳۹۹/۱۱/۱۰)**

ادبیات و علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

ویژه پایه دوازدهم

فارسی

۱. گزینه ۳ درست است.
تفریط (کوتاهی کردن) با کاهلی، مترادف است. افراط (زیاده‌روی) متضاد تفریط است.
۲. گزینه ۲ درست است.
برومند: صاحب بروبار، میوه‌دار، بارآور // اذن: اجازه، رخصت، دستوری (با «اذن» اشتباه نشود).
نهیب: فریاد بلند، به ویژه برای ترساندن یا اخطار دادن // فراغ: آسایش، آسودگی (با «فروغ» اشتباه نشود).
وبال: سختی و عذاب، گناه (با «وزر» اشتباه نشود).
دوات: ظرف مرگب و جوهر
۳. گزینه ۴ درست است.
در این گزینه روضه در معنای متأخر خود (نوحه و مرثیه در سوگ سالار شهیدان) آمده‌است، اما در سه بیت دیگر، روضه در معنای اصلی و کهن خود (باغ) به کار رفته‌است.
۴. گزینه ۱ درست است.
خرده و قراضه، تحت‌الحمایگی، طفره‌رفتن
۵. گزینه ۲ درست است.
بانگ طبل غازی: صدای طبل و دهل جنگ‌جو («غازی» هم‌ریشه «غزا» و «غزوه» است).
۶. گزینه ۱ درست است.
در قطعه دو مصراع بیت نخست، هم‌قافیه نیست.
بیت نخست در چهارپاره نیز می‌تواند این گونه باشد، اما وزن آن متفاوت است.
۷. گزینه ۴ درست است.
از پاریز تا پاریس، نمونه برجسته‌ای از سفرنامه و زندگی‌نامه‌نویسی در دوران معاصر است.
۸. گزینه ۳ درست است.
گزینه ۱: علتی شاعرانه برای سرگشتگی و بی‌قراری عاشق بیان شده‌است و حسن تعلیل داریم: علت بی‌قرار و سکون بودن شاعر این است که می‌خواهد دلش را که همانند کودک است، با تکان دادن، در خواب کند. «طفل دل» اضافه تشبیهی است.
گزینه ۲: «شیر دادن طفل» نمونه و کنایه‌ای از آرام کردن است. «چاره» و «بیچاره» تضاد دارند.
گزینه ۳: «شهر وصل» اضافه تشبیهی است. متناقض‌نما وجود ندارد.
گزینه ۴: «مه‌پاره» استعاره از یار است. میان ستاره (استاره)، ماه و دوش تناسب برقرار است.
۹. گزینه ۱ درست است.
«جوی جان» اضافه تشبیهی است. سودای یار به آب حیوان (آب حیات) مانند شده‌است. «جوینده‌بودن» امری انسانی است و به آب حیات نسبت داده شده ← تشخیص ← استعاره مکینه داریم.
بیت به داستان چشمه آب حیات تلمیح دارد.
۱۰. گزینه ۳ درست است.
آ) باقی‌نماندن آب در غربال، مثالی است برای باقی‌نماندن صبر در دل عاشقان و مال در کف آزادگان و بخشنندگان.
ب) «آتش تر» استعاره از باده و شراب است. (متناقض‌نما نیز هست).
ت) تو را چه افتاده است: ۱- برای تو چه اتفاقی افتاده است (که این همه فریاد می‌کشی؟) ۲- چه چیزی از تو در راه افتاده است؟
س) مصراع نخست آشکارا متناقض‌نما است.
ش) «ضحاک» در معنی «خندان» آمده‌است اما به دلیل حضور واژه‌های «مار» و «جم» (جمشید) معنی ضحاک ماردوش (اژدهاک) هم به ذهن تداعی می‌شود.

۱۱. گزینه ۲ درست است.
 «دور» ایهام تناسب دارد؛ معنای پذیرفتنی‌اش «پیرامون» است اما به دلیل حضور واژه‌های «باده» و «جام» معنای دیگرش (دست‌به‌دست شدن جام شراب در مجلس می‌گساری) به ذهن خطور می‌نماید.
 در زیبایی و جلوه‌گری یار اغراق شده است.
 باده به آب مانند شده است و افق به خط جام.
۱۲. گزینه ۲ درست است.
 (آ) «است» در معنی «وجود دارد» و «نیست» در معنی «وجود ندارد» آمده و گذرا به مسند نیستند.
 (ب) افسانه گرفتن: افسانه پنداشتن ← «افسانه» مسند است.
 (پ) «گردیم» در معنای «شویم» آمده و «صاحب زندگانی آزاد» مسند است.
 (ت) «پرداخته شد» و «افراخته شد» فعل مجهول است و مسند نمی‌خواهد.
۱۳. گزینه ۳ درست است.
 «گریزان و دوان» نقش مسند دارد: ما شب گریزان و دوان [هستیم]
 مسند مسند
۱۴. گزینه ۲ درست است.
 «دوست» دوم تکرار نقش دوستِ نخست است.
 در گزینه ۱، «جان» نخست منادا است و سپس مضاف‌الیه. در گزینه ۳، «باد» در مصراع دوم، نخست متمم است و سپس فعل.
 در گزینه ۴، «آهسته‌آهسته» بر روی هم یک واژه مرکب و قید به حساب می‌آید.
۱۵. گزینه ۱ درست است.
 گزینه ۱: «دم» بخشی از فعل مرکب «دم‌می‌زند» است.
 گزینه ۲: از این جاش برون‌جست نیست = برون‌جست (رهایی) از این جا برایش وجود ندارد ← «برون‌جست»: نهاد
 گزینه ۳: ای شاد آن فرخ رخی = بسیار شاد است آن رخ فرخی که ... ← «شاد» مسند است و «ای» برای تأکید آمده است نه ندا.
 گزینه ۴: «چون» معنی «مانند» می‌دهد و حرف اضافه است ← «روز» متمم است.
۱۶. گزینه ۲ درست است.
 «که» در آغاز بیت، ضمیر پرسشی (که = چه کسی) و نهاد جمله است نه حرف ربط.
۱۷. گزینه ۴ درست است.
 مضمون مشترک سه بیت دیگر: سرتاپا چشم‌شدن و با تمام وجود به یار نگرستن
 معنای بیت ۴: آفرین بر چهره زیبای تو که روشنی‌بخش چشم‌هاست. چشمان من در غم تو پر از اشک است و چشم‌صدها عاشق در چشمان تو خیره مانده‌است. (به من توجهی نداری!)
۱۸. گزینه ۴ درست است.
 مفهوم مشترک هر دو بیت این است که همه چیز در جهان بر پایه حکمت و منطق است.
۱۹. گزینه ۳ درست است.
 در بیت صورت سؤال، رگ گردن گواه عاشقی است و در بیت گزینه سوم، سینه چاک عاشق.
۲۰. گزینه ۲ درست است.
 روباه عاجز و زمین‌گیر بود نه کاهل. آن که با دیدن روباه، خود را به ناتوانی زد و کاهلی پیشه نمود، درویش شوریده‌رنگ داستان بود.
۲۱. گزینه ۴ درست است.
 این مضمون که «نه‌تنها در پاسخ مهر دوستان بلکه حتی در جواب بدی‌های دشمنان نیز باید نیکی و مهربانی به خرج داد»، در هر دو مورد دیده می‌شود.

۲۲. گزینه ۴ درست است.

مفهوم مشترک بیت‌های ۱، ۲ و ۳: با تقلید از بزرگان و هنرمندان نمی‌توان به بزرگی و هنرمندی رسید.
مفهوم بیت ۴: دوری از هوای نفس و جان بدفرمای

۲۳. گزینه ۳ درست است.

مفهوم مشترک دو بیت: چون درخت سرو دل به ثمر و تعلقات دنیا نیستن، مایه سربلندی و آزادگی است.
بیت (ب) سرو را بابت بی‌حاصلی نکوهش می‌کند.
بیت (س) در وصف یار بلندبالا و شیرین‌رفتار است.

بیت (ش) هم سرو را می‌ستاید و هم نخل را و البته میوه داشتن و بهره‌مند ساختن نخل را ترجیح می‌دهد.

۲۴. گزینه ۱ درست است.

در این جا نیز همت، عامل رسیدن به مقصود است نه قوت و قدرت
گزینه ۲: شاعر در گذران زندگی به کار و تلاش خودش متکی است.
گزینه ۳: قدرت بازو دلیل موجهی برای ستم کردن به مردم نیست.
گزینه ۴: این جا «دانش و علم» باید به یاری قدرت بازو بیاید نه همت و اراده.

۲۵. گزینه ۴ درست است.

مفهوم مشترک سه بیت دیگر، ناتوانی عاشق و عارف در پنهان ساختن مستی عشق است.
در بیت گزینه چهارم، مریدی از مرادش درخواست دارد که اسرار عرفان را بر او فاش گرداند.

عربی، زبان قرآن

۲۶. گزینه ۲ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «بر نمی‌گرداند» - «راه نمی‌رود» گزینه ۳: «زمین خودپسند و شادمان» گزینه ۴: «مردمت» نادرست هستند.

۲۷. گزینه ۳ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «اجتناب می‌کنیم» - «صبر می‌کنیم» گزینه ۲: «یا» گزینه ۴: «بدی» نادرست هستند.

۲۸. گزینه ۴ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «میوه‌های» - «می‌رسد» - «میوه دادن» گزینه ۲: «نا» ترجمه نشده است - «میوه دادن» - «کم» گزینه ۳: «کشاورزانی که شهر ما هستند» نادرست هستند.

۲۹. گزینه ۲ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «ای فرزندانم» - «بگیرید» - «نگیرید» گزینه ۳: «ای فرزندانم» - «بگیرید» - «نباید یک دشمن بگیرید» گزینه ۴: «نمی‌گیرند» نادرست هستند.

۳۰. گزینه ۱ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «نادان» - «نفعی» گزینه ۳: «دوستان جاهل» - «ضرری» گزینه ۴: «می‌خواستند» - «رساندند» نادرست هستند.

۳۱. گزینه ۲ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «پدر و مادرهایشان» گزینه ۳: «پذیرفتند» - «نشاندهند» گزینه ۴: «شتافتند» نادرست می‌باشند.

۳۲. گزینه ۱ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «پیرس» - «تشنگی شدید» گزینه ۳: «آب انبار» - «بیابان» گزینه ۴: «سواران» - «مانند» نادرست هستند.

۳۳. گزینه ۱ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «قرار دادند» گزینه ۳: «ی» ترجمه نشده است. گزینه ۴: «لنا» ترجمه نشده است.

۳۴. گزینه ۱ درست است.

«سبیل» به معنی «راه» ترجمه نشده است.

۳۵. گزینه ۲ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «یتقدّم» - «تربیّه» گزینه ۳: «لأبنائهم» - «القیم» گزینه ۴: «تقدّم» - «الموعظة» نادرست هستند.

ترجمه درک مطلب

طه حسین ادیب و منتقد مصری الاصل ملقب به پیشوای ادبیات عرب که یکی از بارزترین شخصیت‌ها در سیر ادبیات جدید به حساب می‌آید و صاحب جایزه سازمان ملل در زمینه حقوق انسان و نائل به دکترای افتخاری از یکی از دانشگاه‌های مادرید و جوایز دیگری از وطن خود است. وی در دانشگاه الأزهر درس خواند و دکترای دوم را از دانشگاه سوربون کسب کرد سپس به مصر بازگشت تا در سمت استاد دانشگاه و رئیس دانشکده و وزیر آموزش و پرورش به فعالیت بپردازد. تألیفات بسیاری در زمینه ادبیات و شعر و ترجمه دارد. در سن چهار سالگی چشمان او به بیماری چشمی مبتلا شد به طوری که نور را در آنها خاموش و بینایی را برای همیشه از آن گرفت و علی‌رغم این پدرش بر ادامه دادن یادگیری‌اش اصرار ورزید به حدی که به حفظ قرآن کریم و بسیاری اشعار و دعاها در خردسالی منجر شد. همسرش نیز به او کمک کرد به گونه‌ای که نقش خواننده کتاب‌ها را داشت و او را بر خواندن کتاب‌هایی که به طریق بریل نوشته شده بود تشویق می‌کرد. بعد از شهرتش برای انجام فریضة حج رفت و در هنگام دیدارش از مدینه هنگامی که از او خواسته شد که با بیان جذابش سخنرانی کند از سخن گفتن عذرخواهانه با این گفتار امتناع کرد: نمی‌بایست در شهر پیامبر سخن بگویم در حالی که خداوند در کتابش فرموده است صداهایتان را بر صدای پیامبر بالا نبرید.

۳۶. گزینه ۳ درست است.

(۱) طه حسین به علت حفظ قرآن، چهره شاخص ادبیات عرب نامیده شد!

(۲) ادیب بزرگ عرب چهارسال از عمرش را در رویارویی با بیماری چشم گذراند!

(۳) به سبب کوری و نابینایی از یادگیری باز نایستاد و ناامید نشد!

(۴) نوشتن کتاب‌ها به روش بریل زمانی انجام شد که ادیب به خواندن به وسیله آنها پرداخت!

۳۷. گزینه ۴ درست است.

(۱) دانشمند مصری در همه کشورهای عربی با بیان جذابش سخنرانی می‌کرد!

(۲) به حج رفت برای اینکه بعد از رسیدن به شهرت وسیع، معروف و شناخته نشود!

(۳) سخنرانی در مدینه منوره را به اعتراض آنچه از او خواسته شده بود قبول نکرد!

(۴) در زندگی‌اش تعداد قابل توجهی از فعالیت‌های ادبی و فرهنگی را تجربه کرد!

۳۸. گزینه ۱ درست است.

طه حسین پرچمدار ادبیات عرب شد زیرا او .....

(۱) شخصیتی بارز در تبدیل ادبیات عرب به ادبیات جدید و نوگرا بود!

(۲) به مدرک‌هایی از سازمان ملل متحد و مدرک‌هایی دانشگاهی دیگری دست یافت!

(۳) از فرانسه بازگشت تا استاد و رئیس دانشکده و وزیر در کشورش باشد!

(۴) با تلاش و کوشش سعی کرد تا فرو نپاشد و در زندگی علمی‌اش شکست نخورد!

۳۹. گزینه ۲ درست است.

- (۱) همسر این نویسنده و ادیب مصری نقش بسزایی در پیشرفت علمی او دارد!
 (۲) او مهم‌ترین ستاره علمی و تاریخی است که در آسمان ادب و فرهنگ و هنر پدیدار شده است!
 (۳) ادیب مشهور سخنرانی در شهر پیامبر را به خاطر نهدی خداوند مبنی بر بالا نبردن صداهای مردم بر صدای پیامبر نپذیرفت!
 (۴) بچه نابینا تحصیلش را به خاطر اصرار پدرش و توجه او به درس خواندن فرزندش، ادامه داد!

۴۰. گزینه ۳ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «من باب تفعّل» گزینه ۲: «معرب» - «فاعل» گزینه ۴: «معلوم» نادرست هستند.

۴۱. گزینه ۲ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مصدره تشجّع» گزینه ۳: «للمخاطب» - «من باب تفعّل و له حرفان زائدان» گزینه ۴: «فاعله ضمیر «هُ»» نادرست هستند.

۴۲. گزینه ۱ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «جمع سالم للمؤنث» - «صوت: مؤنث» گزینه ۳: «فاعل و مرفوع بالضمّة» گزینه ۴: «مبنی» نادرست هستند.

۴۳. گزینه ۴ درست است.

الشّيماء (ص: الشّيماء) مبتدای مؤخّر و مرفوع می‌باشد.

۴۴. گزینه ۱ درست است.

جمعه «الحمراء» (ص: جمعه «الحمير»)

۴۵. گزینه ۳ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «لبيتكم علمتم» گزینه ۲: «كانت ... يتعلمن» گزینه ۴: «ما قلتُ ... ينزعج» ماضی استمراری هستند.

۴۶. گزینه ۴ درست است.

توجه: گاهی از مواقع اسم تفضیل به صورت صفت تفضیلی یا صفت عالی ترجمه نمی‌شود.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «أحسن حال» گزینه ۲: «أعلى جبال» گزینه ۳: «أعلم الناس» صفت عالی ترجمه می‌شوند.

۴۷. گزینه ۲ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «واجبات» مستثنی منه و جمع مؤنث سالم و منصوب است. گزینه ۳: «أعمالا» مستثنی منه و جمع مکسر و منصوب است. گزینه ۴: «الطالبات» مستثنی منه و جمع مؤنث سالم و مرفوع است.

۴۸. گزینه ۲ درست است.

توجه: «مکتبه» در گزینه ۲ اسم مکان و اسم مؤخّر «إنّ» و منصوب است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مطاعم» اسم مکان و نائب فاعل و مرفوع است. گزینه ۳: «منابع» اسم مکان و اسم مؤخّر لیس و مرفوع است.

گزینه ۴: «متجر» اسم مکان و مبتدای مؤخّر و مرفوع است.

۴۹. گزینه ۱ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «نقاد» اسم مبالغه و نقش مفعول دارد. گزینه ۳: «المجرب» اسم مفعول و نقش مفعول دارد. گزینه ۴: «عُدّة» اسم

فاعل و نقش فاعل دارد.

۵۰. گزینه ۴ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «منصور» اسم مفعول است. گزینه ۲: «مصدر» اسم مکان است. گزینه ۳: «السَّيَّاح» اسم مبالغه است.

دین و زندگی

۵۱. گزینه ۳ درست است.

سال دوازدهم ص ۹۷ - تکرار توبه اگر واقعی باشد، نه تنها به معنی دور شدن از خداوند نیست بلکه موجب محبوب شدن انسان نزد خداوند و جلب رحمت او می‌شود.

۵۲. گزینه ۱ درست است.

سال دوازدهم ص ۹۹ - به تأخیر انداختن توبه (تسويف) دومین حيلة شیطان است که بیشتر برای گمراه کردن جوانان به کار می‌رود و این یک دام است و سبب عادت جوان به گناه می‌شود به طوری که ممکن است ترک گناه برایش سخت گردد.

۵۳. گزینه ۳ درست است.

سال دوازدهم ص ۱۰۱ و ۱۰۰ - جزء مراحل تکمیلی توبه ۱- تلاش در جهت دور شدن از گناه است. ۲- جبران حقوق الهی و حق الناس

۵۴. گزینه ۳ درست است.

ص ۱۰۸ سال دوازدهم - قرآن رمز سعادت و رستگاری ما را در تزکیه نفس دانسته و می‌فرماید: ﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا...﴾ تزکیه نفس زمانی اتفاق می‌افتد که نفس ما از آلودگی‌ها پاک بشود و این کار با توبه از گناهان آغاز می‌شود.

۵۵. گزینه ۴ درست است.

سال دوازدهم - ص ۱۰۹ - هر گونه سهل‌انگاری در توجه به احکام الهی باعث می‌شود که انسان بر لبه پرتگاهی در حال سقوط قرار گیرد و با توجه به قرآن ﴿وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِينَ﴾ یعنی خداوند گروه ستمکاران را هدایت نمی‌کند.

۵۶. گزینه ۲ درست است.

سال دوازدهم ص ۱۱۲ - قرآن درباره زنا می‌فرماید: ﴿وَلَا تَقْرَبُوا الزّٰنِيَ اِنَّهٗ كَانَ فَاحِشَةً وَّ سَاءَ سَبِيلاً﴾: به زنا نزدیک نشوید قطعاً آن عملی بسیار زشت و راهی ناپسند است.

۵۷. گزینه ۴ درست است.

سال یازدهم ص ۱۰ - خداوند هر دسته از مخلوقات را متناسب با ویژگی‌هایی که در وجودشان قرار داده است هدایت می‌کند انسان ویژگی‌هایی دارد که او را از سایر مخلوقات متمایز می‌کند و همین امر سبب شده شیوه هدایت او متفاوت باشد. - و راه پاسخ به سؤالات اساسی انسان؛ با کنار هم قرار گرفتن عقل و وحی امکان‌پذیر است.

۵۸. گزینه ۱ درست است.

سال یازدهم ص ۲۰ - به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت تعالیم انبیاء به تدریج فراموش می‌شد.

۵۹. گزینه ۳ درست است.

سال یازدهم ص ۱۹ - این تداوم سبب شد تا تعالیم الهی جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود و دشمنان دین نتوانند آن را به راحتی کنار بگذارند. و این موضوع مربوط به استمرار و پیوستگی در دعوت است.

۶۰. گزینه ۴ درست است.

سال یازدهم - ص ۵۰ و ۴۵

قرآن بر کرامت و عزت زن تأکید می‌کند ← تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت
آیات قرآن دقیق‌تر از اعضای بدن هستند ← انسجام درونی در عین نزول تدریجی

خداوند عمل هیچ زن و مردی را ضایع نمی‌کند. ← تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت

۶۱. گزینه ۲ درست است.

سال یازدهم ص ۴۳ - آسان‌ترین راه برای غیر الهی نشان دادن اسلام و قرآن آوردن سوره‌های مشابه به یکی از سوره‌های این کتاب الهی است.

۶۲. گزینه ۲ درست است.

سال یازدهم - ص ۴۳ این جمله عبدالله بن مسعود، ما را متوجه دریافت و ابلاغ وحی می‌نماید و اینکه ایشان می‌گویند ما ده آیه از قرآن را از پیامبر فرا می‌گرفتیم ما را متوجه حافظان وحی می‌نماید.

۶۳. گزینه ۱ درست است.

سال یازدهم - ص ۵۹ - آیه شریفه ﴿الله ترالی الذین یزعمون﴾ ما را متوجه ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت می‌نماید.

۶۴. گزینه ۴ درست است.

سال دوازدهم ص ۱۰۳ و ۹۸ - امام باقر (ع) به محمدبن مسلم تذکر دادند و فرمودند: مراقب باش مؤمنین را از رحمت خدا مأیوس نکنی و اگر در حدیثی دیدید یا شنیدید که حق تعالی بر این امت لطف فرموده و توبه آنها را تا قبل از مشاهده آثار مرگ یا خود آن قبول می‌فرماید صحیح است ولی هیبهات که در آن وقت توبه از انسان سرزند.

۶۵. گزینه ۱ درست است.

سال دوازدهم ص ۱۰۹ - زندگی محکم و استوار بر پایه ﴿علی تقوی من الله (تقوای الهی) و رضوان (خیر خشنودی)﴾ خدا بنا نهاده شده است.

۶۶. گزینه ۳ درست است.

سال یازدهم ص ۳۱ و ۱۰ و ۷

الف) ﴿ان الخاسرین الذین خسروا انفسهم﴾ ← شناخت هدف زندگی

ب) ﴿ربنا الذی اعطی کل شی خلقه ثم هدی﴾ ← هدایت عمومی

ج) «لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام» ← وجود قوانین تنظیم‌کننده

۶۷. گزینه ۲ درست است.

سال یازدهم ص ۴۸ و ۴۲ و ۴۰

﴿قل فاتوا بسوره مثله﴾ ← شکاکان در الهی بودن قرآن

نگار من به مکتب نرفت و خط نوشت ... ← ﴿و ما کنت تتلوا من قبله من کتاب ...﴾

۶۸. گزینه ۱ درست است.

سال یازدهم ص ۲۹ و ۱۸

الف) پاسخ‌گوی نیازهای بشر در ادوار مختلف ← پویایی و روزآمد بودن دین اسلام

ب) انجام واجبات دینی و ترک محرّمات ← برنامه اسلام در عرصه عمل

ج) ظهور عالمان و دانشمندان مسلمان ← آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی

۶۹. گزینه ۳ درست است.

سال یازدهم ص ۳۳ - تنها دینی که می‌تواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است. آیه‌ای که مؤید این موضوع است ← ﴿و من یتبع غیر الاسلام دینا فلن یقبل منه و هو فی الآخرة من الخاسرین﴾

۷۰. گزینه ۱ درست است.

سال یازدهم ص ۶۱ - ویژگی وحی، اختصاص به پیامبران دارد چون ویژگی عصمت (مشترک بین پیامبران و امامان است) و آیه شریفه ﴿الله اعلم حیث یجعل رسالته﴾ می‌فرماید: وقتی خداوند کسی را به پیامبری برمی‌گزیند معلوم می‌شود که وی

می‌تواند مسئولیت خود را به درستی انجام دهد.

۷۱. گزینه ۴ درست است.

سال یازدهم ص ۲۸ و ۲۲ - خداوند در قرآن کریم پیامبر اکرم را خاتم‌النبیین معرفی می‌کند ﴿و لکن رسول الله و خاتم النبیین﴾ و از آیه ﴿انا اوحینا الیک کما اوحینا الی نوح و النبیین من بعده﴾ این نکته دریافت می‌شود که پیامبر اکرم (ص) خود را ادامه‌دهنده راه همه انبیاء و تمام‌کننده کار آنان معرفی کرد.

۷۲. گزینه ۳ درست است.

سال یازدهم ص ۵۹ و ۵۸ - ﴿و قد امروا ان یکفروا﴾ (حال آنکه به آنان دستور داده شده که به طاغوت کفر بورزند) یعنی نفی حاکمیت طاغوت

۷۳. گزینه ۲ درست است.

سال یازدهم ص ۴۲ و ۴۰

الف) ﴿و احی الموتی باذن الله﴾ ← معجزه حضرت عیسی (ع)

ب) اعتراف مردم زمان خودش به معجزه بودن آن ← معجزه آخرین پیامبر الهی

ج) ﴿و لو کان بعضهم لبعض ظهیراً﴾ ← ﴿علی ان یاتوا بمثل هذا القرآن﴾

۷۴. گزینه ۴ درست است.

سال یازدهم ص ۵۶ - عبارت قرآنی ﴿یتلوا علیهم آیاته و یرزقهم و یعلمهم الكتاب و الحکمه﴾ ← قلمرو رسالت ← (تعلیم و تبیین تعالیم قرآن و یا مرجعیت دینی را مطرح می‌نماید)

۷۵. گزینه ۲ درست است.

سال یازدهم ص ۵۹ و ۵۸

آیه ﴿و لن یجعل الله للکافرین علی المؤمنین سبیلاً﴾ ← قاعده نفی سبیل

یعنی تشکیل حکومت اسلامی هم مانع سلطه بیگانگان می‌شود و هم می‌تواند روابط سیاسی و اقتصادی و فرهنگی را با سایر کشورها به گونه‌ای تنظیم کند که جامعه اسلامی استقلال خود را در جهات مختلف حفظ نماید و بیگانگان برای تسلط بر مسلمانان راهی نیابند.

معارف و اقلیت‌های دینی

۵۱. گزینه ۳ درست است.

درباره وجود یک کهکشان راه شیری، سه گونه موضع‌گیری و نظریه وجود دارد: ۱- برخی ادعا می‌کنند که کهکشان راه شیری وجود دارد. ۲- برخی می‌گویند: «وجود ندارد» ۳- و برخی می‌گویند: «نمی‌دانیم»

۵۲. گزینه ۱ درست است.

گرچه انکار خداوند بسیار کم اتفاق می‌افتد، اما این موضوع قابل بررسی است.

۵۳. گزینه ۳ درست است.

تصور نادرست داشتن از خداوند از دلایل «انکار خداوند» است.

۵۴. گزینه ۳ درست است.

مادیون می‌گویند تنها وسیله‌ای که انسان برای شناخت موجودات در اختیار دارد، حواس اوست.

۵۵. گزینه ۴ درست است.

نابینایی که از درک و شناسایی رنگ‌ها به کلی ناتوان است، اگر آبی بودن جلد کتاب شما را انکار نماید، طبیعی است که اعتباری ندارد.

۵۶. گزینه ۲ درست است.

در سال دهم با دو برهان وجود خدا به نام «برهان نظم» و «برهان فطرت» آشنا شدید.

۵۷. گزینه ۴ درست است.
«پدیده بودن» به ویژگی و صفات «موجود نیازمند» اشاره دارد.
۵۸. گزینه ۱ درست است.
موجود بدون علتی که، هیچ یک از آثار پدیده را نداشته باشد «خدا» نامیده می‌شود.
۵۹. گزینه ۳ درست است.
جهان پدیده‌ها «خواب» و «خیال» نیست و وجود و واقعیت دارد.
۶۰. گزینه ۴ درست است.
ارتباط عقل انسان با پدیده‌ها این است که عقل انسان نمی‌تواند پدیده‌ها را بدون علت بدانند.
۶۱. گزینه ۲ درست است.
تمام معتقدات انسان‌ها همواره متکی بر «دلیل و علم و منطق نیست.» می‌باشد.
۶۲. گزینه ۲ درست است.
مقدم داشتن «امیال و هوس‌ها» بر حقیقت، سبب گریز انسان از حقایق شده است.
۶۳. گزینه ۱ درست است.
کسی که در گرداب شهوات و بی‌بند و باری غوطه‌ور می‌شود به «روز حساب» هرگز نمی‌تواند دست یابد.
۶۴. گزینه ۴ درست است.
با تکرار معاصی، انسان استعداد «درک حقایق معنوی» را از دست می‌دهد.
۶۵. گزینه ۱ درست است.
اعمال و رفتار «دوران کودکی»، می‌توانند عقده‌ای نسبت به دین و کینه‌ای نسبت به دینداری، در زمینه روان او به وجود آورد.
۶۶. گزینه ۳ درست است.
اعتقاد ما به معاد در «درجه اول» از اعتقاد ما به انبیاء و یقین بر صدق دعوت آنان سرچشمه می‌گیرد.
۶۷. گزینه ۲ درست است.
«براساس دلایل عقلی» اثبات منطقی حیات بعد از مرگ، امری بدیهی خواهد بود.
۶۸. گزینه ۱ درست است.
انسان «غافل» در مقابل فریادهای دلسوزانه ده‌ها هزار پیامبر، خود را به سنگینی گوش می‌زند.
۶۹. گزینه ۳ درست است.
حقیقت داشتن «حیات بعد از مرگ» هر گونه سعادت و کمال را بدون آن سرابی بیش نمی‌دانند.
۷۰. گزینه ۱ درست است.
عبارت «اظهارات منکرین معاد، دلیلی جز بعید شمردن معاد نیست.» مؤید، دلیل دوم - اشاره به قدرت نامحدود خداوند می‌باشد.
۷۱. گزینه ۴ درست است.
پیامبران الهی درباره حیات پس از مرگ، امری «ممکن و قابل قبول» را بیان داشته‌اند.
۷۲. گزینه ۳ درست است.
این جهان به علت محدود بودن، ظرفیت جزا و پاداش کامل انسان‌ها را ندارد.
۷۳. گزینه ۲ درست است.
اگر خلقت انسان و جهان را هدفی و مقصدی نباشد، کار خداوند «عبث و بیهوده» خواهد بود که این نقص از ساحت خداوند به دور است.
۷۴. گزینه ۴ درست است.
اعتقاد به معاد در کاهش «خشونت‌ها و بی‌اعتدالی روانی» تأثیر بسزایی دارد و یک عامل «تربیتی» مهمی است.

۷۵. گزینه ۲ درست است.

رؤیاهای راستین به دلیل اینکه «روح با معیارهای مادی سازگاری ندارد»، غیر مادی بودن روح را اثبات می‌نماید.

انگلیسی

۷۶. گزینه ۳ درست است.

نقش اسم انسان teacher برای فعل ask به معنای «خواستن» فاعلی است، در نتیجه جمله واره ما از نوع انسان - فاعلی است. ضمیر موصولی در این نوع جمله واره تنها می‌تواند به صورت who یا that باشد (رد گزینه‌های ۱ و ۴). از سوی دیگر، در داخل جمله واره نباید اسم در قالب ضمیر تکرار شود (رد گزینه ۲).

۷۷. گزینه ۲ درست است.

با توجه به معنای کلی جمله، در جای خالی نیاز به مفهوم «که» داریم. در نتیجه، جای خالی اول باید دارای ضمیر موصولی باشد (رد گزینه‌های ۱ و ۳). از سوی دیگر و با توجه به وجود would در قسمت نتیجه شرط، با شرطی نوع ۲ روبه‌رو هستیم. در نتیجه، بعد از If نیاز به زمان گذشته ساده داریم (رد گزینه ۴). به ساختار شرطی نوع ۲ دقت کنید:

فعل ساده + would/could/might + فاعل, گذشته ساده If

گذشته ساده If فعل ساده + would/could/might + فاعل

۷۸. گزینه ۴ درست است.

با توجه به وجود صفت ملکی my قبل از اسم، صفت کمی حتماً نیاز به of دارد (رد گزینه‌های ۱ و ۲). به ساختارهای زیر دقت کنید:

تعداد کمی دانش‌آموز a few students

تعداد بسیار ناچیزی دانش‌آموز few students

تعداد کمی از دانش‌آموزانم a few of my students

تعداد بسیار ناچیزی از دانش‌آموزانم few of my students

برای انتخاب میان a few of و few of کافی است جمله را با مفهوم «هیچ» معنی کنیم. اگر معنادار شد، قطعاً few of درست است، و اگر بی‌معنی شد، a few of صحیح است. متأسفانه، احساس می‌کنم که هیچ یک از دانش‌آموزانم در امتحان قبول نشوند علی‌رغم اینکه تلاش بسیار زیادی کردند. جمله کاملاً معنادار شد، پس پاسخ صحیح few of است (رد گزینه ۳).

۷۹. گزینه ۱ درست است.

توجه کنید که he'd مخفف he would است چرا که بعد از آن فعل به صورت ساده آمده است. در نتیجه، با شرطی نوع ۲ روبه‌رو هستیم و در قسمت شرط نیاز به زمان گذشته ساده داریم (رد گزینه‌های ۲ و ۴). از سوی دیگر، برای انتخاب بین little و a little کافی است جمله را با مفهوم «هیچ» معنی کنیم. اگر معنادار شد، قطعاً little درست است، و اگر بی‌معنی شد، a little صحیح است. اگر [ان] او هیچ وقتی نداشت، نشان می‌داد که چگونه آن سؤالی که حل کردنش غیر ممکن به نظر می‌رسد را حل کنی. جمله بی‌معنی شد، پس قطعاً little نادرست است (رد گزینه ۳). از سوی دیگر و در جای خالی دوم، نیاز به مفهوم «که» وجود دارد. در نتیجه، باید از ضمیر موصولی استفاده کنیم تا این مفهوم منتقل شود (رد گزینه‌های ۳ و ۴).

۸۰. گزینه ۲ درست است.

ترجمه جمله: «تحقیق برای گسترش دانش علمی بسیار مهم است، بنابراین ما باید در اسرع وقت پول بیشتری را بر روی چنین پروژه‌هایی سرمایه‌گذاری کنیم.»

(۲) گسترش دادن

(۱) تعلق داشتن

(۴) چاپ کردن، منتشر کردن

(۳) وجود داشتن

۸۱. گزینه ۱ درست است.

ترجمه جمله: «وقتی که من برای تکمیل تحصیلاتم به فرانسه رفتم، عاشق سبک زندگی فرانسوی شدم و بلافاصله احساس

کردم که در خانه هستم.»

- (۱) بلافاصله، فوری، خیلی زود
(۲) به طور روان و سلیس
(۳) احتمالاً
(۴) به طور غیرقابل فهم

۸۲. گزینه ۲ درست است.

ترجمه جمله: «تمام نگرانی‌های او در مورد وضعیت سلامت دخترش خیالی [و غیر واقعی] است چرا که او فقط سرما خورده است.»

- (۱) لازم، ضروری، اساسی
(۲) تخیلی، غیرواقعی
(۳) اتفاقی
(۴) مؤثر

۸۳. گزینه ۴ درست است.

ترجمه جمله: «با توجه به این که جمعیت ما به سرعت در حال پیر شدن است، عجیب نیست که نسبت فزاینده‌ای از افراد، کم شنوا هستند.»

- (۱) تعریف
(۲) وضعیت
(۳) آلودگی
(۴) جمعیت

۸۴. گزینه ۳ درست است.

ترجمه جمله: «اگر یاد بگیریم که نظرات خود را به شکلی محترمانه و مسالمت‌آمیز تبادل کنیم، بسیاری از مشکلات در جهان ناپدید می‌شوند (از بین می‌روند).»

- (۱) دریافت کردن
(۲) مرتب کردن، ترتیب دادن
(۳) ناپدید شدن، از بین رفتن
(۴) گردآوری کردن

۸۵. گزینه ۴ درست است.

ترجمه جمله: «براساس یک گزارش کوتاه، ریشه این سنت محلی عجیب به قرن پنجم برمی‌گردد.»

- (۱) دوره، نقطه
(۲) محصول
(۳) نکته، فایده
(۴) ریشه

۸۶. گزینه ۳ درست است.

ترجمه جمله: «کشور اسپانیا یک مقصد تعطیلاتی محبوب برای فوتبال دوستان است، که هر ساله تعداد بی‌شماری گردشگر بین‌المللی را جذب می‌کند.»

- (۱) کل، تمام
(۲) جزئی
(۳) محبوب، عمومی
(۴) مطمئن

۸۷. گزینه ۱ درست است.

ترجمه جمله: «شنیده‌ام که اخیراً یک گنج غیرمنتظره در یک خانه قدیمی کشف شده است که ارزشی حدود ۲ میلیون دلار دارد.»

- (۱) گنج
(۲) تجربه
(۳) منطقه
(۴) الگو

به ترکیب واژگانی an unexpected treasure به معنای «گنجی که کسی گمان به وجود آن ندارد» و همچنین در متن سؤال به اصطلاح something in the neighborhood of به معنای «حدود» دقت کنید.

۸۸. گزینه ۲ درست است.

اسم information غیرقابل شمارش است (رد گزینه ۳). از سوی دیگر، واحد piece وقتی همراه با many می‌آید باید جمع بسته شود (رد گزینه ۱). همچنین، به کارگیری little به معنای «کم و ناکافی» با توجه به مفهوم کلی جمله کاملاً نادرست است (رد گزینه ۴).

۸۹. گزینه ۴ درست است.

با توجه به معنای جمله، در جای خالی نیاز به مفهوم «که» داریم. در نتیجه، باید از ضمیر موصولی استفاده کنیم (رد گزینه‌های ۱ و ۳). از سوی دیگر، اسم hope با توجه به عدم وجود S جمع در انتهای آن، قطعاً غیرقابل شمارش است (رد گزینه ۲).

۹۰. گزینه ۳ درست است.

دقت کنید که اسم skill در ساختار communication skills به معنای «مهارت‌های ارتباطی» قابل شمارش است و چون هیچ معرف اسمی قبل از آن به کار نرفته است، نمی‌تواند به صورت مفرد به کار رود (رد گزینه‌های ۱ و ۲). دقت کنید که در

این ساختار اسم communication نقش صفت را برای skills بازی می‌کند. فاعل اصلی این جمله skills نیست، بلکه having strong communication skills است که مفرد محسوب می‌شود و ضمیر جایگزین آن it است. مسلماً همراه با it نمی‌توان از are استفاده کرد (رد گزینه ۴). قبل از اسم نمی‌توان از قید حالت استفاده کرد (رد گزینه ۱).

۹۱. گزینه ۱ درست است.

(۱) اجازه دادن (۲) توضیح دادن (۳) فراهم کردن، تهیه کردن (۴) اشاره کردن

۹۲. گزینه ۱ درست است.

(۱) مکرر (۲) موجود، در دسترس (۳) ارزشمند (۴) مورد علاقه

۹۳. گزینه ۳ درست است.

طبق متن، کدام‌یک از موارد زیر درباره لوئیز بریل صحیح است؟
او خط بریل را با استفاده از یک سیستم نوشتاری دیگر اختراع کرد.

۹۴. گزینه ۲ درست است.

کدام‌یک از موارد زیر از متن استنباط می‌شود؟
لوئیز بریل وقتی از [سیستم] نوشتاری شب اطلاع پیدا کرد نابینا بود.

۹۵. گزینه ۳ درست است.

کلمه intrigued که زیر آن در پاراگراف ۱ خط کشیده شده است، از نظر معنایی به ----- نزدیک‌ترین است.
interested به معنای «علاقه‌مند کردن»

۹۶. گزینه ۱ درست است.

ایده اصلی پاراگراف ۲ چیست؟
خواندن و نوشتن برای افراد نابینا در حال آسان‌تر شدن است.

۹۷. گزینه ۳ درست است.

ایده اصلی متن چیست؟
اهمیت یادگیری یک زبان دیگر در جهان امروز

۹۸. گزینه ۱ درست است.

براساس متن، بیشتر مردم به اشتباه باور دارند که -----.

اگر شما در اوایل کودکی زبان دوم را یاد نگیرید، نمی‌توانید آن را به طور روان صحبت کنید

۹۹. گزینه ۲ درست است.

کلمه SO که زیر آن در پاراگراف ۲ خط کشیده شده است، به چه چیزی اشاره دارد؟
یادگیری زبان دوم و روان صحبت کردن آن

۱۰۰. گزینه ۲ درست است.

متن احتمالاً با بحث در مورد ----- ادامه خواهد یافت.
گام‌های بعدی در یادگیری زبان دوم به تنهایی

ریاضی

۱۰۱. گزینه ۱ درست است.

$$R(x) = x\left(120 - \frac{x}{2}\right) = -\frac{1}{2}x^2 + 120x$$

$$P(x) = R(x) - C(x) = -\frac{1}{2}x^2 + 119x - 100$$

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

اگر به ازاء هر واحد لامپ a هزار ریال هزینه شود.

$$5a + b = 17, 12a + b = 31 \Rightarrow 7a = 14 \Rightarrow a = 2$$

۱۰۳. گزینه ۴ درست است.

$$f(x) = ax + b, 2f(x) - f(x+1) = ax + b - a = x + 5$$

$$\Rightarrow a = 1, b - a = 5 \Rightarrow b = 6$$

۱۰۴. گزینه ۳ درست است.

دوچرخه با شیب ثابت در طی زمان فاصله را تا منزل زیاد می‌کند سپس مدتی می‌ایستد (خط افقی) و بعد با اتومبیل در خیابان خلوت یعنی در زمان فاصله زیادتر کم می‌شود و بعد از آن در ترافیک فاصله خیلی کمی در زمان کم می‌شود.

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

$$a^2 - a = 8a - 20 \Rightarrow a = 4, a = 5$$

$$5^2 - 5 = 4(5) \Rightarrow a = 5 \Rightarrow 20 = 5b^2 \Rightarrow |b| = 2, c = 20 \Rightarrow |a| + |b| + |c| = 27$$

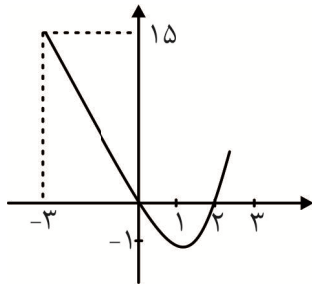
۱۰۶. گزینه ۱ درست است.

$$2 = 2 \Rightarrow x^2 - 2x = 15 \Rightarrow x = 5 \Rightarrow 1 \neq 2$$

$$x = -3 \text{ ق ق}$$

۱۰۷. گزینه ۲ درست است.

به کمک نمودار $f(x)$ برد آن برابر $[-1, 15]$ است.

۱۰۸. گزینه ۴ درست است.

$$\begin{cases} f(1) = a + b + c = -3 \\ f(3) = 9a + 3b + c = -1 \end{cases}, c = 2 \Rightarrow \begin{cases} a + b = -5 \\ 3a + b = -1 \end{cases} \Rightarrow a = 2, b = -7 \Rightarrow f(-3) = 18 + 21 + 2 = 41$$

۱۰۹. گزینه ۲ درست است.

گزینه ۴ و ۳ دارای $\Delta < 0$ و ریشه ندارد و محور x ها را قطع نمی‌کند. گزینه ۱ دارای ۲ ریشه -4 و 1 بوده و نادرست ولی گزینه ۲ دارای ۲ ریشه 4 و -1 است.

۱۱۰. گزینه ۱ درست است.

$$(-1, 3), x = -2 \text{ محور تقارن} \Rightarrow (-3, 3), (0, 0) \Rightarrow f(x) = ax^2 + bx$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a - b = 3 \\ 9a - 3b = 3 \end{cases} \Rightarrow 2a = -2 \Rightarrow a = -1, b = -4 \Rightarrow f(1) = -5$$

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.

مجموع اعداد سطر نهم برابر $2^8 = 256$ است.

سطر پنجم	۱	۴	۶	۴	۱		
سطر ششم	۱	۵	۱۰	۱۰	۵	۱	
سطر هفتم	۱	۶	۱۵	۲۰	۱۵	۶	۱

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

فاصله اعداد برابر ۱۳ است.

... و ۲۸ و ۱۵ و ۲

$$a_3 \quad a_4 \Rightarrow a_9$$

↓   ↓   ↓

۴۱   ۵۴ ... ۱۱۹

۱۱۳. گزینه ۴ درست است.

جمله دهم برابر ۸۹ است.

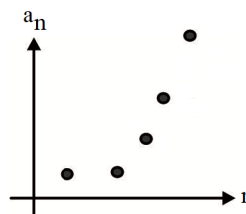
۱ و ۲ و ۳ و ۵ و ۸ و ۱۳ و ۲۱ و ۳۴ و ۵۵ و ۸۹

۱۱۴. گزینه ۳ درست است.

$$a_3 = 2 + 2 - 1 = 3, a_4 = 2 + 1 - 1 = 2$$

$$a_5 = 5 + 4 - 1 = 8, a_6 = 3 + 3 - 1 = 5$$

$$a_7 = 8 + 5 - 1 = 13$$

۱۱۵. گزینه ۲ درست است.

کافی است به جای a_n و a_{n+1} ، مجهول X را قرار دهیم، از طرفی می‌دانیم $a_{n+1} = \frac{1}{2}(a_n + \frac{3}{a_n})$ تقریبی برای $\sqrt{3}$ است.

$$x = \frac{x^2 + 3}{2x} \Rightarrow 2x^2 = x^2 + 3 \Rightarrow x^2 = 3 \Rightarrow x = \sqrt{3}$$

اقتصاد

۱۱۶. گزینه ۲ درست است.

الف) افراد در مبادلات خود، پول را می‌پذیرند؛ زیرا می‌دانند که دیگران نیز هنگام فروش کالاها یا خدمات خود، آن را خواهند پذیرفت. نقش اصلی پول در مبادلات، آسان‌سازی مبادله است.

ب) با وجود تأثیرات زیاد پول فلزی بر جامعه بشری، در این زمینه باز هم مشکلاتی وجود داشت که مهمترین آنها محدود بودن میزان طلا و نقره در دسترس بشر بود؛ چرا که با افزایش تولیدات و مبادلات به پول بیشتری نیاز بود. از سوی دیگر در مبادلات با حجم زیاد، پول فلزی وسیله پرداخت مناسبی نبود.

۱۱۷. گزینه ۳ درست است.

$$20000 \times (1 + 0/18) = 236000$$

$$23600 \times (1 + 0/15) = 271400$$

۱۱۸. گزینه ۱ درست است.

الف) براساس فقه اسلامی، هر نوع دریافت پول اضافی از وام گیرنده، ربا تلقی می‌شود و حرام است.

ب) به وجوهی که مردم به دلایل مختلف به بانک می‌سپارند، «سپرده» گفته می‌شود. سپرده در واقع اعتبار و دارایی صاحبش و بدهی بانک به مشتریانش است.

۱۱۹. گزینه ۳ درست است.

طبق خرید دین، بانک‌ها می‌توانند اسناد و اوراق تجاری متعلق به واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی را تنزیل کنند.

۱۲۰. گزینه ۴ درست است.

به طور کلی به مکانی که کار قیمت‌گذاری و خرید و فروش برخی از کالاها و اوراق بهادار در آنجا انجام می‌گیرد، «بورس» می‌گویند.

۱۲۱. گزینه ۱ درست است.

صادرکننده سهام، شرکت سهامی است. شرکت‌های سهامی به دو نوع عام و خاص تقسیم می‌شوند که فقط شرکت‌های سهامی عام می‌توانند سهام خود را در بورس عرضه کنند و بفروشند. شرکتی که خواستار پذیرش در بورس است و شرایط لازم را نیز دارد، می‌تواند تقاضای پذیرش خود را به همراه مدارک مورد نیاز به شرکت بورس اوراق بهادار تهران ارائه کند. این شرکت پس از بررسی اولیه، مدارک را برای هیئت پذیرش می‌فرستد و این هیئت پس از بررسی دقیق وضعیت شرکت، نسبت به پذیرش یا رد تقاضای آن اقدام می‌کند.

۱۲۲. گزینه ۴ درست است.

اولین کاری که برای سرمایه‌گذاری در بورس باید انجام داد، گرفتن «شناسه معاملاتی» با مراجعه به یکی از کارگزاری‌ها است. همان طور که بانک به مشتری خود شماره حسابی می‌دهد که مشتری با آن شماره شناخته می‌شود، سامانه معاملاتی بورس هم افراد را با شناسه معاملاتی آنها شناسایی می‌کند.

۱۲۳. گزینه ۴ درست است.

دولت، شهرداری‌ها و شرکت‌های دولتی و خصوصی به منظور تأمین اعتبار طرح‌های توسعه‌ای و عمرانی در کشور، اوراق مشارکت منتشر می‌کنند.

۱۲۴. گزینه ۳ درست است.

برای مقایسه وضعیت کشورهای مختلف با یکدیگر، باید درآمد سرانه آن کشورها را برحسب واحد پول یکسانی محاسبه کنیم. درآمد سرانه تمامی کشورهای جهان برحسب دلار آمریکا اعلام می‌شود؛ بدین ترتیب، نخست درآمد سرانه کشور را برحسب پول داخلی آن محاسبه می‌کنند. سپس با توجه به برابری قدرت خرید دلار در آن کشور، درآمد سرانه برحسب دلار اعلام می‌شود؛ بنابراین، امکان مقایسه سطح درآمد سرانه فراهم می‌آید که معیار اندازه‌گیری رفاه مادی در جوامع مختلف است.

۱۲۵. گزینه ۲ درست است.

برخی کشورها و سازمان‌های بین‌المللی از معیارها و شاخصه‌های توسعه برای تحمیل الگوهای غربی سوء استفاده می‌کنند به طوری که گاهی توسعه یافتگی معادل غربی شدن تلقی شده است. از سوی دیگر الگوهای توسعه به طور معمول به تفاوت‌های بومی و محلی کشورها و همچنین به تاریخ، فرهنگ، باورها و ارزش‌های اجتماعی آنها توجه لازم را ندارند. این مسائل موجب شد تا بسیاری از اندیشمندان از واژه توسعه کمتر استفاده کنند و به دنبال جایگزینی برای آن باشند.

اصطلاح «پیشرفت» انتخاب بسیاری از نخبگان و اندیشمندان دنیا از جمله کشور ما است.

در مفهوم پیشرفت، الگوی واحدی برای همه کشورها توصیه نمی‌شود. موقعیت‌های گوناگون مثل وضعیت تاریخی، جغرافیایی، سیاسی، طبیعی، انسانی، دینی و در نهایت زمانی و مکانی، شاخصه پیشرفت را تعیین می‌کند. بنابراین امکان تنوع در الگوها و قبل از آن شاخص‌ها را پیدا می‌کند.

۱۲۶. گزینه ۱ درست است.

تولید ناخالص داخلی سرانه (به دلار PPP ثابت سال ۲۰۱۱)	نرخ باسوادی بزرگسالان (به درصد)	امید به زندگی (سال)	نرخ مرگ و میر نوزادان (در هر هزار تولد)	شاخص‌ها کشورها
۶۲۴۴۸	حدود ۱۰۰	۸۱/۶	۲/۳	نروژ/رتبه اول
۱۰۷۰	۵۰/۶	۵۵/۱	۶۱/۵	موزامبیک/رتبه ۱۸۰
۱۵۰۹۰	۸۴/۳	۷۵/۴	۱۴/۴	ایران/رتبه ۶۹

۱۲۷. گزینه ۱ درست است.

هماهنگی سطح توسعه و سطح رشد در مورد بیشتر جوامع امروزی صادق است؛ به همین سبب، با قدری مسامحه می‌توان از درآمد سرانه به عنوان معیاری برای سنجش توسعه نیز استفاده کرد. در این میان، دو گروه از کشورها استثنا هستند: (۱) تعداد محدودی از کشورهای در حال توسعه که با داشتن یک ماده گران‌بهای معدنی (نظیر نفت) و صادرات زیادی از آن امکان دستیابی به درآمد سرانه زیاد را دارند (در کشور قطر با جمعیتی در حدود 91° هزار نفر، تولید ناخالص داخلی سرانه سالانه به قیمت‌های ۲۰۱۱ حدود ۱۲۷۵۶۲ دلار PPP است) در حالی که رتبه ۳۲ را در شاخص توسعه انسانی دارد. (۲) تعدادی از کشورهای در حال توسعه که با پیش‌بینی و اجرای برنامه‌های بلندمدت توانسته‌اند در وضعیت شاخص‌های توسعه خود بهبود نسبی ایجاد کنند. چین (با رتبه 9° از جمله این کشورهاست که با وجود درآمد سرانه نه چندان زیاد از نظر بسیاری از شاخص‌های توسعه وضعیت نسبتاً مطلوبی دارد). نرخ مرگ و میر نوزادان در چین $9/1^{\circ}$ در هزار، امید به زندگی ۷۵ سال و نرخ باسوادی بزرگسالان $95/1$ درصد است. در حالی که تولید ناخالص داخلی سرانه در این کشور، در حدود ۱۱۵۲۵ دلار در سال است.

۱۲۸. گزینه ۲ درست است.

یکی از معیارهای سنجش وضعیت توزیع درآمد، شاخص «دهک» هاست. برای محاسبه این معیار، مردم کشور را به ده گروه جمعیتی مساوی تقسیم می‌کنند. در طبقه‌بندی این ده گروه، سطح درآمد از کمترین به بیشترین مدنظر قرار می‌گیرد؛ به عبارت دیگر، گروه اول، که 1° درصد اولیه جمعیت را تشکیل می‌دهند، کمترین درصد درآمد ملی و 1° درصد آخر بیشترین درصد درآمد ملی را دارند.

۱۲۹. گزینه ۲ درست است.

الف و ب) در هر جامعه، افرادی که درآمد آنها از سطح حداقل معیشتی معین کمتر باشد، زیر «خط فقر» قرار دارند. نکته قابل توجه این‌که سطح حداقل معیشت (خط فقر) از یک کشور به کشور دیگر یا از یک زمان به زمان دیگر متفاوت است و این امر منعکس‌کننده تفاوت در نیازها است. افرادی که در زمانی یا در کشوری، فقیر به شمار می‌روند، چه بسا در زمانی دیگر و یا در کشوری دیگر، فقیر محسوب نشوند. به این وضعیت «فقر نسبی» می‌گویند. به عنوان مثال فردی که در آفریقای مرکزی بالای خط فقر است، چه بسا در همان زمان در آفریقای شمالی پایین خط فقر قرار بگیرد. پ) مسکین در ادبیات اقتصادی وضعی بدتر از فقیر دارد. مسکین کسی است که حتی در صورت دسترسی به امکانات معیشتی، توانایی استفاده از آنها را هم ندارد.

۱۳۰. گزینه ۱ درست است.

اصلاح ساختار توزیع درآمد و عادلانه‌تر کردن آن و مقابله با فقر، مستلزم توانمندسازی افراد و به ویژه مولد کردن آنهاست. انسان به مثابه مهمترین عامل تولید به آموزش و تأمین اقتصادی — اجتماعی نیاز دارد و هر گونه سرمایه‌گذاری در این زمینه‌ها به افزایش بهره‌وری نیروی کار و در پی آن، افزایش درآمد ملی منجر می‌شود. توزیع عادلانه درآمدها و کاهش فقر می‌تواند انگیزه قدرتمند همکاری و مشارکت عموم افراد جامعه را در فرایند توسعه سالم اقتصادی ایجاد کند. در جامعه‌ای که بیشتر افراد آن در فقر به سر می‌برند و به ناامیدی و عدم اعتماد به خود دچارند، حرکت به سمت توسعه اقتصادی با موانع جدی روبه‌رو خواهد شد. اعمال سیاست‌هایی به منظور بهبود وضع نامطلوب زندگی، روحیه امید و اطمینان نسبت به آینده را در مردم تقویت می‌کند و انسجام و همکاری بیشتری در اجرای برنامه‌های توسعه پدید می‌آورد.

علوم و فنون ادبی

۱۳۱. گزینه ۲ درست است.

در سبک عراقی قالب قصیده کم رنگ شد و رو به سستی و ضعف رفت.

۱۳۲. گزینه ۱ درست است.

مثنوی جمشید و خورشید از سلمان ساوجی، صد پند از عبید زاکانی.

مرصاد العباد از نجم دایه، جامع التواریخ از خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی

۱۳۳. گزینه ۴ درست است.

پایه‌های آوایی شعر صورت سؤال و گزینه چهار از ساختار "U--" برخوردار است.

گزینه یک از همسان دو لختی مستفعلن فاعلاتن ساخته شده است.

گزینه دو از سه "U--" و یک "-" تشکیل شده است.

گزینه سه از [U--/U--/U--] تشکیل شده است.

۱۳۴. گزینه ۴ درست است.

در گزینه چهار تشبیهی وجود ندارد.

در گزینه یک: اشکی و آهی و خوابی و خیالی و سروی و ماهی همگی تشبیه فشرده هستند.

در گزینه دو: خانه زندان است و تنهایی ضلال است تشبیه فشرده‌اند.

در گزینه سه: من بلبل - من که مثل بلبل سخنگو هستم - تشبیه فشرده است.

۱۳۵. گزینه ۳ درست است.

در گزینه یک، ماه خورشیدنمایش به آفتابی، زلف به پرده، ماه به خورشید

در گزینه دو، اشک به کمیت (اسب)، اشک به گل، راز پنهان به شمع

در گزینه سه، صبر به کوه، کوه صبر به موم، عشق به آب، عشق به آتش، شاعر به شمع

در گزینه چهار، من به شمع خون به خال و معشوق به یک انسان کافر کیش

۱۳۶. گزینه ۳ درست است.

شروع شعر نو از سال ۱۳۰۰ اتفاق افتاد.

۱۳۷. گزینه ۲ درست است.

این دو به ترتیب مربوط به دوره اول و دوره چهارم شعر فارسی است.

۱۳۸. گزینه ۱ درست است.

مهم‌ترین حادثه دوره دوم خواندن شعر «آی آدم‌ها» بود.

۱۳۹. گزینه ۲ درست است.

آتش خاموش از سیمین دانشور است و سیاحت نامه ابراهیم بیگ از زین‌العابدین مراغه‌ای است.

۱۴۰. گزینه ۲ درست است.

طوفان در پرانتز از قیصر امین‌پور است و آثار دیگرش در کوچه آفتاب، تنفس صبح، آیینه‌های ناگهان - ظهر روز دهم - دستور

زبان عشق - بی‌بال پریدن - سنت و نوآوری در شعر معاصر («آینه‌های درد» از هوشنگ گلشیری است).

گوشواره عرش از موسوی گرمارودی و دیگر آثار او عبارتند از: صدای سبز، خواب ارغوانی - برآشتن گیسوی تاک

مدار صفر درجه از احمد محمود و دیگر اثر او زمین سوخته است.

مهاجر کوچک از محمدرضا سرشار معروف به رضا رهگذر است. دیگر اثر او «آگه بابا بمیره» است.

۱۴۱. گزینه ۱ درست است.

آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن در ابیاتی قابل قبول است که رکن دوم و سوم نیز فاعلاتن باشند نه این که کل بیت از ارکان

فاعلاتن تشکیل شده باشد در گزینه یک همه ارکان از فاعلاتن تشکیل شده‌اند.

عشرت شب / گیر کن می / نوش کند / راه عشق

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

شبروان را / آشنایی / هاست با می / رعسس

۱۴۲. گزینه ۳ درست است.

در همه گزینه‌ها ابدال به کار رفته است و رکن «فَعْلان» به «فَعْلان» تبدیل شده است این رکن فعلن همواره در آخر مصراع قرار

می‌گیرد و شاعر به جای دو هجای کوتاه کنار هم از یک هجای بلند استفاده می‌کند.

۱۴۳. گزینه ۴ درست است.

در گزینه یک هجای پایانی کشیده است و به بلند تبدیل می‌شود.
در گزینه دو هجای پایانی کوتاه است و به بلند تبدیل می‌شود.
در گزینه سه نیز هجای پایانی کشیده است و به بلند تبدیل می‌شود.
توضیح آن که هرگاه هجای پایانی بلند نباشد این اختیار صورت گرفته است.

۱۴۴. گزینه ۲ درست است.

در رکن اول مصراع نخست گزینه دوم شاعر به جای مفتعلن از رکن مفعولن سود برده است.

گُف / تَم / بُو / ی / یو / سب / فی / چشم / چ / گو / ن / وا - د / هَد / د
- - - / - - - / - - - / - - - / - - - / - - - / - - - / - - -
چش / م / م / م / را / نَ / سِ / م / ت / د / د / ض / یا / ک / هم / چ / نین
- - - / - - - / - - - / - - - / - - - / - - - / - - - / - - -
مفتعلن   مفاعِلن   مفاعِلن   مفاعِلن

۱۴۵. گزینه ۴ درست است.

هجای پایانی هر دو مصراع بلند است و اختیاری ندارد.

۱۴۶. گزینه ۴ درست است.

در گزینه یک صرف عشرت کردن، در گزینه دو سوار شدن
در گزینه سه جامه قبا کردن وجه شبه هستند.
اما در گزینه چهار وجه شبه نیامده است.

۱۴۷. گزینه ۴ درست است.

در گزینه‌های دیگر می‌گوید عاشق نمی‌خواهد از کمند عشق خلاصی یابد.
در گزینه چهارم می‌گوید عاشق نمی‌تواند از کمند عشق خلاصی یابد.

۱۴۸. گزینه ۲ درست است.

این ویژگی‌ها از آن ابن یمین است.

۱۴۹. گزینه ۴ درست است.

در همه گزینه‌ها می‌گوید که عشق قابل تعریف و توضیح نیست اما در گزینه چهار تقابل عقل و عشق را مطرح می‌کند.

۱۵۰. گزینه ۴ درست است.

آثاری همچون رساله دلگشا - مرصداالعباد - طبقات ناصری و مجالس سبعة منظوم نیستند.

۱۵۱. گزینه ۳ درست است.

خوشه‌های هجایی بیت چنین است.

ای خر / مز فروغ / رخت لاله / زار عمر
باز آ که / ریخت بی‌گ / ل رویت ب / ها ر عمر

۱۵۲. گزینه ۲ درست است.

در گزینه دو، خورشید مشبه قرار گرفته است و بنده مشبه به شده است.

۱۵۳. گزینه ۴ درست است.

در همه گزینه‌ها، شاعر به قناعت و ترک تعلق اشاره دارد اما در گزینه چهار شاعر درد و مرهمی برای دردش نمی‌یابد.

۱۵۴. گزینه ۲ درست است.

در گزینه یک در رکن اول مصراع اول شاعر به جای مفتعلن از مفعولن سوده برده و در گزینه سوم در رکن آخر مصراع اول به جای فَعِلَن (UU-) شاعر از فع لن (-) استفاده کرده و در گزینه چهار نیز شاعر در رکن سوم مصراع اول به جای مفتعلن از مفعولن سود برده است.

۱۵۵. گزینه ۱ درست است.

شاعر در رکن سوم مصراع دوم به جای مفتعلن از مفاعله استفاده کرده است.

زبان عربی

۱۵۶. گزینه ۴ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «رحمتِ خداوند» - «لهم» ترجمه نشده است - «یا» گزینه ۲: «می‌شوی» - «می‌شوند» گزینه ۳: «لهم» ترجمه نشده است - «یا» نادرست هستند.

۱۵۷. گزینه ۳ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «هما» ترجمه نشده است - «هم» در «یُجلساهم» ترجمه نشده است. گزینه ۲: «بپذیرند» - «هم» در «یعلماهم» ترجمه نشده است. گزینه ۴: «و» نادرست هستند.

۱۵۸. گزینه ۱ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «نا» در «والدینا» ترجمه نشده است - «کارهای مهم» گزینه ۳: «نا» ترجمه نشده است گزینه ۴: «سختی» نادرست هستند.

۱۵۹. گزینه ۳ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «گاهی ... جستجو می‌کند» گزینه ۲: «کسی نیست» - «پاداشی» گزینه ۴: «هر» - «خودپسند» نادرست هستند.

۱۶۰. گزینه ۲ درست است.

پیامبر (ص: پیامبرش)

۱۶۱. گزینه ۴ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «نرتفع» - «صوت» نیامده است گزینه ۲: «تتکبر» - «الآخرین» گزینه ۳: «أن نرفع» - «الآخرین» نادرست هستند.

۱۶۲. گزینه ۲ درست است.

مفهوم مصرع عربی این است که دوری یار روزگار را مانند جهنّم می‌کند که با بیت فارسی مقابلش تناسبی ندارد.

۱۶۳. گزینه ۱ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «لکثرة الصفة» گزینه ۳: «اسم المبالغة (لآلة)» گزینه ۴: «مضارع» - «للغائبة» - «تفعیل» نادرست هستند.

۱۶۴. گزینه ۳ درست است.

اسم الفاعل من باب مفاعلة (ص: اسم فاعل من مجرد ثلاثي)

۱۶۵. گزینه ۳ درست است.

أنوشروان كلامه (ص: أنوشروان كلامه)

۱۶۶. گزینه ۱ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «أن ينفك» گزینه ۳: «شكوت» گزینه ۴: «ترض» مضارع التزامی ترجمه می‌شوند.

توجه: هرگاه فعل امر یا نهی (طلب) بر سر فعل مضارع (جواب طلب) بیاید، مضارع به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود.

مثال: دَع ... تُرَض

۱۶۷. گزینه ۴ درست است.

گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳ اسم تفضیل مضاف واقع شده و به صورت صفت عالی ترجمه می‌شود.
نکته: هر گاه اسم تفضیل مضاف شود به صورت صفت عالی ترجمه می‌شود و هر گاه مضاف نشود به صورت صفت تفضیلی ترجمه می‌شود.

۱۶۸. گزینه ۳ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «کَلَّ شَيْءٌ» مستثنی منه و مرفوع است. گزینه ۲: «مصادر» مستثنی منه و نائب فاعل و مرفوع است. گزینه ۴: «الزَّملاء» مستثنی منه و فاعل و مرفوع است.

۱۶۹. گزینه ۱ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «الحدّاد» مضاف إلیه و مجرور است. گزینه ۳: «غفّار» خبر یکون و منصوب است. گزینه ۴: «الجزارة» مفعول و منصوب است.

۱۷۰. گزینه ۲ درست است.

فضلی (ص: أفضل) برای مقایسه دو اسم مؤنث، اسم تفضیل بر وزن «أفعل» می‌آید.

تاریخ

۱۷۱. گزینه ۴ درست است.

درس ۷ صفحه ۹۳

آیرون ساید در قزوین با رضاخان ملاقات کرد و با توجه به اطلاعاتی که سید ضیاءالدین درباره او جمع‌آوری کرده بود، توانست وی را با اهداف خود هماهنگ کند. آیرون ساید بعد از آماده‌کردن رضاخان برای انجام کودتا، به تهران آمد و به احمدشاه چنین القا کرد که حرکت نظامی رضاخان به سوی تهران، برای حفظ کشور و سلطنت ضروری است. با آماده شدن شرایط، قوای قزاق در بامداد روز سوم اسفند ۱۲۹۹ وارد تهران شدند و بی‌آنکه با مقاومت جدی روبرو شوند، نقاط حساس پایتخت را تسخیر کردند. در پی این حادثه، شاه تحت فشار انگلیسی‌ها به ناچار سید ضیاءالدین طباطبایی را به نخست‌وزیری منصوب کرد.

۱۷۲. گزینه ۱ درست است.

درس ۷ صفحه ۹۴

رضاخان برای رسیدن به اهدافش، ابتدا پیشنهاد کرد به جای حکومت سلطنتی در کشور نظام جمهوری برقرار شود. اما کسانی نظیر آیت الله مدرس با شناختی که از رضاخان داشتند، این کار را ابزاری برای رسیدن او به قدرت می‌دانستند و با آن به مخالفت پرداختند و مردم را به حرکت بر ضد این پیشنهاد تشویق کردند.

۱۷۳. گزینه ۱ درست است.

درس ۸ صفحه ۱۰۱

حکومت استالین در عرصه خارجی به دنبال گسترش مرزها و تسلط بر برخی کشورها و سرزمین‌های اروپای شرقی بود. با وجود بی‌اعتمادی و دشمنی‌ای که میان شوروی و آلمان وجود داشت، دو کشور با یکدیگر پیمان عدم تجاوز امضا کردند.

۱۷۴. گزینه ۲ درست است.

درس ۸ صفحه ۱۰۰

آلمان از جمله کشورهایی بود که در نخستین سال‌های پس از جنگ جهانی اول شرایط اقتصادی وخیمی داشت؛ زیرا علاوه بر خرابی‌های حاصل از جنگ، مستعمراتش را از دست داده و محکوم به پرداخت غرامات سنگین شده بود.

۱۷۵. گزینه ۴ درست است.

درس ۱ صفحه ۶

تک نگاری، این نوع تاریخ نگاری از دوره تیموریان به بعد مرسوم شد. در این نوع تاریخ نگاری مولفان عموماً به اشاره فرمانروا، تاریخ زندگی او را به صورت متمرکز و ویژه، توصیف و ثبت و ضبط می‌کردند. با گسترش تاریخ نویسی سلسله‌ای در میان سلسله‌های محلی، این نوع تاریخ نویسی با تاریخ نویسی محلی پیوستگی یافت.

۱۷۶. گزینه ۱ درست است.

درس ۲ صفحه ۱۴

مورخان وقتی با گزارش تاریخی روبه‌رو می‌شوند، آن را اعتبارسنجی می‌کنند و به اصطلاح به نقد آن می‌پردازند. نقد یک خبر تاریخی که در حقیقت همان اعتبارسنجی و بررسی اصالت خبر است.

۱۷۷. گزینه ۴ درست است.

درس ۳ صفحه ۲۹

پس از دعوت نافرجام مردم طائف، رسول خدا به تبلیغ اسلام در میان افراد و قبایلی پرداخت که برای مراسم حج و یا انجام کار دیگری به مکه سفر می‌کردند. سرانجام در جریان مراسم حج، تعدادی از مردم یثرب دعوت پیامبر را پذیرفتند و زمینه‌ساز هجرت تاریخی ایشان شدند.

۱۷۸. گزینه ۳ درست است.

درس ۴ صفحه ۳۰

ساکنان شهر یثرب در دوران جاهلیت، شامل دو گروه یهود و عرب بودند. گروه یهود متشکل از چندین قبیله بودند که در سده‌های نخست میلادی به سبب آزار و اذیت امپراتوری روم، از فلسطین به یثرب کوچ کرده بودند و قبیله‌های عرب آن شهر، از جمله دو قبیله بزرگ اوس و خزرج نیز از یمن به آن دیار مهاجرت کرده بودند.

۱۷۹. گزینه ۱ درست است.

درس ۵ صفحه ۵۱

در هر حال، اعراب مسلمان طی نبردهایی، لشکریان رومی را شکست دادند و شهرهای مصر را یکی پس از دیگری به جنگ و یا به صلح گشودند. بررسی پیمان‌های صلح مصریان با مسلمانان در منابع تاریخی، نشان می‌دهد که محتوای پیمان‌های مذکور شباهت زیادی به قرار داد صلح بیت‌المقدس دارد. فتوحات مسلمانان در مصر، بیشتر نتیجه مقاومت نکردن مردم آن سرزمین در برابر سپاه اسلام بود.

۱۸۰. گزینه ۲ درست است.

درس ۸ صفحه ۱۱۰

پس از اشغال ایران توسط نیروهای متفقین، رضاشاه به فرمان انگلیسی‌ها و به سرعت استعفاپیش از سلطنت را نوشت و به جزیره موریس در جنوب غربی اقیانوس هند تبعید گردید.

جغرافیا

۱۸۱. گزینه ۴ درست است.

درس ۱ صفحه ۶

زیست بوم‌ها جزء نواحی طبیعی‌ای هستند که هر یک به سبب پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارند، از بقیه متمایز می‌شوند.

۱۸۲. گزینه ۴ درست است.

درس ۲ صفحه ۱۸

شهرها، استان‌ها و کشورها نواحی سیاسی محسوب می‌شوند؛ زیرا یک نهاد آنها را اداره و مدیریت می‌کند. این نواحی با مرزهای قراردادی از نواحی مجاور، متمایز می‌شوند.

۱۸۳. گزینه ۳ درست است.

درس ۳ صفحه ۲۴

وقتی هوای یک منطقه گرم می‌شود، مولکول‌ها سریع‌تر حرکت می‌کنند و از هم فاصله می‌گیرند، در نتیجه از وزن و فشار هوا در واحد حجم کاسته می‌شود. هوای گرم سبک می‌شود و به سوی بالا صعود می‌کند. بنابراین، هوای گرم نسبت به اطراف خود فشار کمتری دارد و در نتیجه بر روی منطقه گرم یک مرکز کم فشار ایجاد می‌شود.

۱۸۴. گزینه ۲ درست است.

درس ۴ صفحه ۵۰

اشکال فرسایشی تراکمی (ناشی از رسوب‌گذاری مواد) پدید می‌آیند. آب سنگ‌ها و جزایر مرجانی، باتلاق‌ها و زبانه یا دماغه ماسه‌ای از جمله این اشکال هستند. در جنوب شرقی دریای خزر شبه جزیره میان کاله زبانه ماسه‌ای وجود دارد.

زبانه ماسه‌ای - شبه جزیره میان کاله در جنوب شرقی دریای خزر

۱۸۵. گزینه ۲ درست است.

درس ۳ صفحه ۲۵

یکی از مهمترین جبهه‌های هوا، جبهه قطبی است که بین هوای سرد قطب و هوای گرم استوایی در منطقه معتدله تشکیل می‌شود. جبهه قطبی در تغییرات آب و هوایی کشور ما نقش مهمی دارد.

۱۸۶. گزینه ۳ درست است.

درس ۴ صفحه ۶۰

شاخص انحراف اینگونه بدست می‌آید که: طول مسیر قابل احداث بین دو مکان که اینجا ۶ کیلومتر است بر طول مسیر مستقیم بین دو مکان که در اینجا ۴ است. تقسیم می‌شود که حاصل مساوی با $1/5$ است و بعد ضرب در 100 می‌شود که می‌شود 150

۱۸۷. گزینه ۱ درست است.

درس ۴ صفحه ۶۰

با تحلیل مسیرها و گره‌ها می‌توان قابلیت دسترسی و کارایی یک شبکه را بررسی کرد.

۱۸۸. گزینه ۱ درست است.

درس ۴ صفحه ۵۹

مدیریت حمل و نقل عبارت است از کلیه فعالیت‌های برنامه‌ریزی و اجرایی با هدف بهینه کردن سامانه‌های حمل و نقل. حمل و نقل پایدار یعنی حمل و نقلی که در آن نیازهای مربوط به حمل و نقل به خوبی رفع شود و دسترسی عادلانه همه مردم، ایمنی آنها و سلامت محیط زیست در برنامه‌ریزی برای حال و آینده آن در نظر گرفته شود.

۱۸۹. گزینه ۴ درست است.

درس ۴ صفحه ۵۹

در پنجاه سال اخیر، تقاضای حمل و نقل مسافر و بار در جهان رشد چشمگیری داشته است. این تقاضا، هم به صورت کمی، یعنی تقاضای افزایش مسیرها و وسایل حمل و نقل مانند جاده‌ها، بنادر، فرودگاه‌ها، و هم از نظر کیفی، یعنی بهبود سرعت، کاهش زمان و هزینه‌ها، رفاه و ایمنی بیشتر و... بوده است.

۱۹۰. گزینه ۴ درست است.

درس ۴ صفحه ۶۱

هر چه تعداد نقاطی که بر سر راه قرار می‌گیرند کمتر باشد قابلیت دسترسی آن مکان مطلوب‌تر است. زیرا تعداد نقاط بیشتر به معنای تراکم رفت و آمد و تأخیر زمانی بیشتر است.

جامعه‌شناسی

۱۹۱. گزینه ۳ درست است.

- وقتی فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد، در محدوده فردی و ذهنی خود قرار دارد.
- بخش اجتماعی جهان انسانی، زندگی اجتماعی انسان‌ها را در بر می‌گیرد. این بخش هویت فرهنگی دارد.
- بخش فردی جهان انسانی را جهان ذهنی نیز می‌نامند.

۱۹۲. گزینه ۲ درست است.

دیدگاه دوم: گروهی دیگر جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. در این دیدگاه جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آنهاست و جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. از این دیدگاه، جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

۱۹۳. گزینه ۴ درست است.

- پیدایش عرفان‌های دروغین، نوعی پاسخ‌گویی کاذب به نیازهای معنوی انسان است. که اگر فرهنگ جهانی دارای سطحی از عقلانیت نباشد موجب پیدایش این عرفان‌های دروغین خواهد شد.
- برخی فرهنگ‌ها جبرگرا و غیرمسئول‌اند. آنها نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشتشان را انکار می‌کنند، قدرت مقاومت را از آدمیان می‌گیرند، آنها را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند و زمینه نفوذ سلطه‌گران را فراهم می‌آورند. فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد.
- برخی قید و بندها مانع رسیدن انسان به کمال و حقوق انسانی‌اش می‌شوند و زمینه ظلم بر او را فراهم می‌کنند. فرهنگ جهانی باید آزادی انسان از این قید و بندها را تأمین کند.

۱۹۴. گزینه ۱ درست است.

فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد.

۱۹۵. گزینه ۴ درست است.

- امپریالیسم از امپراتوری گرفته شده است و به هر نوع سلطه‌ای گفته می‌شود.
- استعمار به معنای اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی است.
- استعمار اروپایی در سده هفدهم و هجدهم میلادی بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.

۱۹۶. گزینه ۴ درست است.

دولت‌های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته به خود، از کودتای نظامی استفاده می‌کنند.

۱۹۷. گزینه ۲ درست است.

فرهنگ جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه، در برابر اسلام آشکارا مقاومت کرده بود و از آن پس، به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفته بود.

۱۹۸. گزینه ۳ درست است.

استبداد استعماری به دلیل اینکه در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.

۱۹۹. گزینه ۳ درست است.

- تنها راه تأثیر گذاردن بر اراده دیگران: جلب تبعیت
- بدون پذیرش و توافق دیگران پدید نمی‌آید: قدرت اجتماعی

- قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد: اقتدار

۲۰۰. گزینه ۲ درست است.

اگر قدرت مطابق قانون و حکم الهی باشد و تبعیت از آن نیز با رضایت و میل همراه باشد، قدرت هم مشروعیت حقیقی دارد و هم مقبولیت اجتماعی

۲۰۱. گزینه ۴ درست است.

نظام‌هایی که در آن، حاکم یا حاکمان براساس اهداف و اغراض و امیال خود تصمیم می‌گیرند: تقسیم‌بندی براساس تصمیم‌گیری

حکومت نخبگانی که از امتیازات طبقاتی برخوردار بوده‌اند: آریستوکراسی

گاندی، رهبر مردم هند در مبارزه با استعمار انگلیس که مردم هند به او لقب ماهاتما و بابو داده‌اند: قدرت مقبول و مشروع

۲۰۲. گزینه ۱ درست است.

جامعه‌شناسی تبیینی با منحصر کردن علم به علوم تجربی، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را قابل مطالعه علمی نمی‌داند؛ از این رو با ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت، آن را به عنوان یک پدیده خنثی و فاقد معنا مطالعه می‌کند.

۲۰۳. گزینه ۱ درست است.

جامعه‌شناسان مخالف قشربندی معتقدند نابرابری‌های اجتماعی ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی نیست.

۲۰۴. گزینه ۳ درست است.

- طرفداران قشربندی با طبیعی دانستن قشر اجتماعی، نقش انسان‌ها و جوامع در پدید آمدن و ادامه یافتن آن را نادیده می‌گیرند.

- با تأکید بر کارکردهای قشربندی، آن را تأیید و تثبیت می‌کنند.

۲۰۵. گزینه ۱ درست است.

به ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر، تأکید می‌کنند تا از سلطهٔ چنین ساختارهایی بر انسان‌ها پیشگیری شود.

فلسفه و منطق

۲۰۶. گزینه ۲ درست است.

برای درست فکر کردن و قرار گرفتن در مسیر درست تفکر فلسفی نیاز به برداشتن گام‌هایی است. این گام‌ها عبارتند از: ۱- آگاهی از مجهولات و ندانسته‌های خود ۲- جست‌وجوی پاسخ برای سؤالات ۳- ارائه استدلال صحیح ۴- داشتن معیار برای پذیرش پاسخ. درس ۱ صفحه ۱۱

۲۰۷. گزینه ۲ درست است.

سقراط، روش بحث ثابتی داشت. مفهومی از مفاهیم را که در زندگی ما اهمیت حیاتی دارد، برمی‌گزید و درباره‌اش پرسش می‌کرد. وقتی کسی داوطلب پاسخ می‌شد، با توجه به پاسخ او، سؤال دیگری طرح می‌کرد به طوری که مخاطب و پاسخ‌دهنده را به حقیقت می‌رساند و آنچه را که حق بود، از زبان پاسخ‌دهنده به دست می‌آورد. درس ۵ صفحه ۳۸

۲۰۸. گزینه ۳ درست است.

فلسفه از این توانایی منطقی کمک می‌گیرد تا اندیشه‌های فلسفی درست از تفکرات غلط تشخیص داده شود و راه رسیدن به اعتقادات درست هموار گردد. فیلسوفان می‌کوشند با کاستن از مغالطه‌ها، فهم درستی از حقایق، چه در عالم هستی و چه در مسائل بنیادی زندگی، ارائه دهند و آن را با گفتار مناسبی که خالی از مغالطه باشد، بیان کنند. آنها همچنین می‌کوشند نمونه‌هایی از مغالطه‌های فلسفی را جهت عبرت گرفتن دیگران، نشان دهند. درس ۳ صفحه ۲۲ و ۲۳

۲۰۹. گزینه ۴ درست است.

سوفسطائیان با کمک اقسام مغالطه‌ها و جدل و فن سخنوری به نشر اندیشه‌های خود می‌پرداختند و بر شیوه زندگی مردم تأثیر می‌گذاشتند. تحت تأثیر چنین اندیشه‌هایی، اخلاق و فضیلت میان مردم کم‌رنگ شده بود (رد گزینه ۳) و بسیاری از مردم

به دنبال حق جلوه دادن باطل بودند. گزینه‌های ۱ و ۲ درباره خود سوفسطائیان صادق است نه تأثیرگذاری‌شان بر جامعه آتن. درس ۵ صفحه ۳۷

۲۱۰. گزینه ۱ درست است.

اگر به تدریج چشمان وی با روشنایی خو بگیرد، یکی پس از دیگری آن انسان‌ها و حیوانات و اشیای واقعی را خواهد شناخت و به سایه بودن آن تصاویر که تا چندی قبل آنها را حقیقت می‌پنداشت، پی خواهد برد. این شخص پس از مدتی خواهد توانست آن نوری را که عامل شناخت اشیا است، ببیند. درس ۳ صفحه ۲۵

۲۱۱. گزینه ۳ درست است.

این قبیل شاخه‌های فلسفه را «فلسفه‌های مضاف» می‌نامند؛ زیرا کلمه فلسفه به کلمه‌ای که نام آن دانش یا موضوع خاص است، اضافه شده است؛ مانند «فلسه فیزیک» که به کلمه «فیزیک» اضافه شده است. درس ۲ صفحه ۱۴

۲۱۲. گزینه ۲ درست است.

فلسفه درباره بنیادی‌ترین و نهادی‌ترین موضوعات جهان و انسان است و پاسخگوی عمیق‌ترین دغدغه‌های بشری است. به عبارت دیگر، فیلسوف در اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان کاوش می‌کند و اینها اموری هستند که پایه و اساس سایر علوم به شمار می‌آیند. درس ۱ صفحه ۹

۲۱۳. گزینه ۳ درست است.

فیلسوفان مسلمان با اینکه اساس پذیرش هر اعتقاد و آیینی را استدلال عقلی می‌دانند، راه کسب معرفت را به عقل منحصر نمی‌کنند بلکه حس و شهود را هم معتبر می‌دانند. از این رو، برخی از آنان تلاش می‌کردند با تربیت خود و تهذیب نفس به معرفت شهودی دست یابند. آنان همچنین وحی را عالی‌ترین مرتبه شهود می‌شمارند که به پیامبران الهی اختصاص دارد. درس ۸ صفحه ۶۵

۲۱۴. گزینه ۱ درست است.

در این مرحله عقل درکی اولی از قضایای ضروری پیدا می‌کند، مثلاً می‌داند که یک چیز نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد. (اصل امتناع اجتماع و ارتفاع نقیضین) درس ۸ صفحه ۶۴

۲۱۵. گزینه ۴ درست است.

شکل دوم مخالفت با عقل، به صورت مخالفت با فلسفه که بالاترین مرحله تعقل و خردورزی است، ظهور کرد. از ابتدای رشد فلسفه در جهان اسلام تاکنون، همواره کسانی گفته‌اند که دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده و در بردارنده عقاید کسانی مثل سقراط، افلاطون و ارسطوست و این عقاید با عقاید اسلامی سازگار نیست. درس ۸ صفحه ۶۱

۲۱۶. گزینه ۳ درست است.

از نظر ارسطو، عقل، از آن جهت که درباره رفتارهای اختیاری انسان و بایدها و نبایدهای او، مانند باید راست بگوید، باید قانون را رعایت کند و نباید دروغ بگوید و نباید ظلم کند، عقل عملی نامیده می‌شود و دانشی که از این جهت به دست می‌آید، علم عملی نام دارد. درس ۷ صفحه ۵۶

۲۱۷. گزینه ۱ درست است.

در ابتدای رنسانس که تحولات اجتماعی و فکری معمولاً در تقابل با حاکمیت کلیسا رقم می‌خورد، عقل جایگاه ممتازی پیدا کرد و یگانه معیار و مرجع درستی و نادرستی افکار و عقاید تلقی شد. درس ۷ صفحه ۵۷

۲۱۸. گزینه ۳ درست است.

به نظر می‌رسد که اصل تقابل «دین» و «عقل» از ابتدای قرون وسطی محور اصلی تحولات فکری، فلسفی و اجتماعی در اروپا بوده است؛ با این توضیح که در قرون وسطی و حاکمیت کلیسای کاتولیک، دین حاکمیت داشته و عقل تابع دین بوده است و از دوره رنسانس، عقل حاکمیت یافته و دین به صورت تابعی از عقل در آمده است. درس ۷ صفحه ۵۷

۲۱۹. گزینه ۲ درست است.

در درس هفتم آموختیم که عقل بدون کمک گرفتن از یافته‌های تجربی می‌تواند در امور محسوس و غیرمادی هم بیندیشد. از نظر آگوست کنت، عقل صرفاً آن‌گاه که با روش تجربی و حسی وارد عمل می‌شود، به واقعیت دست می‌یابد و به «علم» می‌رسد. بنابراین، از نظر آگوست کنت عقل فقط از طریق علم تجربی می‌تواند به شناخت واقعیت نائل شود. درس ۷ صفحه ۵۸

۲۲۰. گزینه ۴ درست است.

بین عقل اول و سایر عقول رابطه علیت برقرار است. در سایر گزینه‌ها رابطه علیت وجود ندارد. از نظر هراکلیتوس «کلمه» و «سخن» ظهور و پرتو عقل متعالی و برتر محسوب می‌شود؛ یعنی عقل نزد این فیلسوف، همان حقیقت و وجود برتری است که جهان و اشیا ظهور او هستند. از نظر فارابی و ابن‌سینا اولین مخلوق خدا عقل اول است که موجودی کاملاً روحانی و غیرمادی است و عقول دیگری نیز به ترتیب از عقل اول به وجود آمده‌اند. درس ۷ و ۸ صفحه ۵۵ و ۶۲

روان‌شناسی

۲۲۱. گزینه ۳ درست است.

منظور از توصیف، بیان روشن و تا حد ممکن دقیق از چیستی مفهوم و موضوعی است که قصد مطالعه و بررسی آن را داریم.

۲۲۲. گزینه ۴ درست است.

رشد هیجانی، مشروط به آگاهی فرد و رابطه دو طرفه است.

۲۲۳. گزینه ۱ درست است.

پیدا کردن محرک هدف، تابع تعداد عوامل انحرافی و ویژگی منحصر به فرد آن هدف است.

۲۲۴. گزینه ۳ درست است.

در پدیده نوک زبانی، فرد می‌گوید من پاسخ این سؤال را می‌دانم، ولی نمی‌توانم بگویم.

۲۲۵. گزینه ۲ درست است.

در تشخیص مسئله، بهتر است دیگران نقش راهنما داشته باشند و فرد خود آن را شناسایی کند.

۲۲۶. گزینه ۲ درست است.

در حل مسئله، حل‌کنندگان مسئله، باید راه حل‌های مسئله مورد نظر را خودشان بازآفرینی کنند.

۲۲۷. گزینه ۴ درست است.

در سبک تصمیم‌گیری تکانشی، فرد به صورت ناگهانی و باعجله و بدون محاسبه تصمیم می‌گیرد.

۲۲۸. گزینه ۱ درست است.

در سبک تصمیم‌گیری اجتنابی، افراد بر این باورند که همه چیز خود به خود درست می‌شود؛ در نتیجه، زمان را از دست می‌دهند و مشکل آنها بیشتر می‌شود.

۲۲۹. گزینه ۱ درست است.

موانع تصمیم‌گیری:

- اعتماد افراطی

- سوگیری تأیید

- کوچک شمردن خود

۲۳۰. گزینه ۱ درست است.

توجه به یافتن راه حل‌ها، مربوط به حل مسئله است.

۲۳۱. گزینه ۳ درست است.

به روش‌های ثابت و یکنواخت تصمیم‌گیری افراد سبک تصمیم‌گیری می‌گویند.

۲۳۲. گزینه ۲ درست است.

در سبک تصمیم‌گیری منطقی، تصمیم‌گیرنده تمامی راهکارهای ممکن را می‌سنجد.

۲۳۳. گزینه ۲ درست است.

در سوگیری تأیید، در این قاعده غلط، فرد از اطلاعاتی که دیدگاهش را تأیید کند، استفاده می‌کند.

۲۳۴. گزینه ۳ درست است.

تعارض گرایش - گرایش، ناشی از ناتوانی در تصمیم‌گیری برای انتخاب دو موضوع جذاب و خواستنی است.

۲۳۵. گزینه ۱ درست است.

تعارض، محصول ناتوانی در تصمیم‌گیری است.